

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

PROBLEMS AND PROSPECTS OF ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE UNDER EUROPEAN INTEGRATION

Обозна А.О.

кандидат економічних наук, доцент з/н,
Миколаївська філія

Київського національного університету культури і мистецтв

Клімова М.В.

студентка факультету менеджменту та бізнесу,
Миколаївська філія

Київського національного університету культури і мистецтв

У статті розглянуто особливості функціонування економічної системи України, її сучасні проблеми та перспективи подальшої євроінтеграції. Проаналізовано основні напрями інноваційно-інвестиційного розвитку України з ЄС. Окреслено пріоритети інтеграційної стратегії України. Доведено необхідність застосування інноваційного підходу як запоруки економічного зростання у довгостроковій перспективі.

Ключові слова: економічна система, євроінтеграція, міжнародна економіка, конкурентоспроможність, вітчизняний ринок, міжнародний ринок.

В статье рассмотрены особенности функционирования экономической системы Украины, ее современные проблемы и перспективы дальнейшей евроинтеграции. Проанализированы основные направления инновационно-инвестиционного развития Украины с ЕС. Определены приоритеты интеграционной стратегии Украины. Доказана необходимость применения инновационного подхода как залог экономического роста в долгосрочной перспективе.

Ключевые слова: экономическая система, евроинтеграция, международная экономика, конкурентоспособность, отечественный рынок, международный рынок.

The article discusses the features of the economic system of Ukraine, its current problems and prospects of further European integration. The basic direction of innovation and investment development of Ukraine with the EU. Outlined priorities for Ukraine integration strategy. The necessity of applying an innovative approach as a prerequisite for economic growth in the long term.

Keywords: economic system, eurointegration, international economy, competitiveness, domestic market, international market.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У сучасних умовах головним орієнтиром і зовнішньоекономічним інтересом для України виступає Європа. Обраний нашою державою стратегічний курс – євроінтеграція. Головні інтереси України зосереджені навколо Європейського Союзу, який нині об'єднує не тільки більшість західноєвропейських країн, а й держави Центральної і Східної Європи.

Нині українська фінансова політика, що реалізується через фінансову систему країни, не відповідає стандартам економічно розвинених країн ЄС. Наша фінансова та економічна політика не в змозі забезпечити фінансову самостійність органів державної влади різних рівнів. Основною проблемою, яка перешко-

джає ефективному розвитку державної фінансової системи в умовах євроінтеграційного курсу України, є відсутність ефективної моделі бюджетного устрою країни, системи оцінки фінансового становища та якості управління фінансами. Українська економіка та держава загалом нині переживають скрутні часи. Стан української економіки характеризується як критичний. Для подолання такого стану в державі за останній період уже було прийнято низку реформ, але ми на цьому не повинні зупинятися, оскільки країна ще не пододала всі проблеми.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Метою статті є дослідження наявних проблеми економічного розвитку України та подальших перспектив в умовах євроінтеграції.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Євроінтеграція – цивілізаційний вибір України, одна з ключових вимог Революції гідності. У системі зовнішньополітичних пріоритетів України вона посідає особливе місце. Для України європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед на ринок Європейського Союзу (ЄС). Як невід’ємна частина Європи Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку [5].

Взагалі відносини України з ЄС були започатковані після здобуття Україною незалежності. Тоді вперше і пролунав заклик Євросоюзу до України підтримувати із державами-членами відкритий діалог та відкриті стосунки.

Позиція України щодо Євросоюзу була сформована вперше на законодавчому рівні в Основних напрямках зовнішньої політики України, що були схвалені Верховною Радою України 2 липня 1993 р. Починаючи із цього моменту Україна почала тяжіти до європейського інтеграційного об’єднання і від того моменту намагалася все ж таки приєднатися до ЄС, ці намагання ми можемо спостерігати і донині [4].

За останні роки українське суспільство суттєво змінилося, зокрема зміни відбулися в духовних, культурних та політичних цінностях, які вочевидь еволюціонували. Водночас дедалі актуальнішим стає питання протистояння цінностей в українському суспільстві. Європейським цінностям – демократії, толерантності, правам людини – протистоїть російський світогляд [3]. Таким чином, цінності українського суспільства спричинили віддалення України від Росії у бік ЄС.

Європейська інтеграція і членство в ЄС є стратегічною метою України, адже це є найкращий спосіб реалізації національних інтересів – побудови економічно розвинутої і демократичної держави, зміцнення позицій у світовій системі міжнародних відносин. Для України європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки.

Аналіз конкурентних позицій України засвідчує досить низький її рейтинг у світовому економічному середовищі, що не відповідає наявним ресурсам та потенційним конкурентним можливостям країни. В Україні відсутня чітко сформована стратегія підвищення конкурентоспроможності, не створено економічне середовище, яке б сприяло ефективній конкуренції та давало б

можливість підприємцям досягти успіху за рівних умов [1].

Розроблення та реалізація державної стратегії підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виробництва потребує ґрунтовних досліджень і розроблення та впровадження практичних заходів. Передусім потрібні зміни в баченні проблем конкуренції державою, тобто створення такої промислової політики незалежної держави, яка б відповідала умовам ринку, вимогам інтегрування у світову економічну систему, реалізовувала національні інтереси. Метою промислової політики на етапі інтеграції України до ЄС повинно стати підвищення конкурентоспроможності вітчизняного виробництва.

В умовах фінансової глобалізації в Україні вкрай потрібно створити фінансовий ринок, що буде основним механізмом перетворення нагромаджень в інвестиції, перерозподілу капіталу й забезпечення прозорості фінансових потоків. Для цього необхідно значно підвищити ефективність державної фінансової політики щодо розвитку ринку цінних паперів, товарного ринку, ринку колективних інвестицій, нагляду і контролю над інвестуванням пенсійних нагромаджень у рамках обов’язкового пенсійного забезпечення населення України [1].

Міжнародне рейтингове агентство Fitch відзначає збереження серйозних ризиків для української економіки, незважаючи на домовленості з Міжнародним валютним фондом. Завдяки фінансовій допомозі від МВФ Україна дещо стабілізувала економіку та наблизилася до інтеграції в Європу.

Для отримання фінансування МВФ українській владі необхідно здійснити низку заходів, серед яких:

- антикорупційна реформа і реформа судового сектору;
- дерегуляція і реформа адміністрування податків для того, щоб поліпшити бізнес-клімат і залучити інвестиції;
- реформа державних підприємств України, включаючи реструктуризацію «Нафтогазу».

У певних галузях Україна взяла на себе такі зобов’язання:

- підвищити тарифи на енергоносії. За повідомленням МВФ, український уряд у рамках нової програми буде підвищувати енерготарифи. Програма передбачає допомогу у вигляді 12,5 млрд. грн. у 2015 році для малозабезпечених верств населення від зміни цін і тарифів. Підвищення тарифів МВФ планує вивести до 2017 р.;
- МВФ підтримує НБУ і наголошує на продовженні режиму гнучкого курсоутворення. У фонді вважають, що така політика дасть змогу опустити інфляцію нижче 10%;
- МВФ наголошує, що Нацбанк повинен продовжити політику зміцнення банківської системи та довіри населення до неї. Банки повинні повернутися до рівня, коли вони могли здійсню-

вати кредитування, яке підтримувало економічну активність;

– В Україні будуть скорочувати розмір спеціальних пенсій (які надаються народним депутатам, прокурорам, суддям та ін.) [3].

Ефективна фінансова політика ґрунтується на складних інститутах (бюджетна система, фондовий ринок, страхова компанія та ін.), розвиток яких не тільки знижує ризики, мінімізує трансакційні витрати і сприяє оптимальному розподілу ресурсів, а й забезпечує формування адекватної сучасним умовам інституціональної структури фінансової системи держави. Для підвищення ефективності складних інститутів і недопущення інституціональних розривів необхідно вміло користуватися цими інститутами й управляти процесом їх адаптації до вимог глобалізації та євроінтеграції [2].

За прогнозами економістів, Україна до 2020 р. не стане членом ЄС, оскільки на даний момент ЄС переживає кризу. Також вступ України до цього інтеграційного об'єднання унеможлиблюється тим, що до ЄС приєднається країна, яка потребує дуже серйозних компенсацій від закриття цілих галузей промисловості. Оскільки ЄС – строго квотована планова економіка, яка передбачає, що кожна держава, яка вступає в Європейський Союз, повинна включатися у спільний ринок і, відповідно, вона повинна запроваджувати квоти на виробництво тієї чи іншої продукції, тому для ЄС на даному етапі не вигідно приймати Україну до себе.

Європейська інтеграція для України є шляхом покращення та модернізації економіки,

залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вільний рух усередині інтеграційного об'єднання кваліфікованої робочої сили, товарів послуг, факторів виробництва, а також вихід на єдиний спільний ринок. Співробітництво України з ЄС сприятиме наближенню нашої держави до високих європейських стандартів, підвищенню рівня життя та добробуту населення [4].

Розвиток відносин з Європейським Союзом у довгостроковій перспективі має залишатися одним із пріоритетів зовнішньоекономічної політики України. Основні зусилля мають спрямовуватися на інтеграцію України у загальноєвропейський економічний простір шляхом розширення доступу українських товарів на європейські ринки, ліквідацію економічних бар'єрів у торгівлі та поглиблення виробничої кооперації, гармонізацію економічного законодавства у відповідності до стандартів ЄС і СОТ та створення економічних і правових передумов для створення зони вільної торгівлі Україна – ЄС

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Перспектива інтеграції у ЄС України залежить значною мірою від вирішення низки економічних проблем. Вибір України відкриває нові перспективи співробітництва з розвинутими країнами континенту, надає можливості економічного розвитку, зміцнення позицій України у світовій системі міжнародних відносин. Це – найкращий спосіб реалізації національних інтересів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Кавецький В.В. Економічне обґрунтування інноваційних рішень : [навч. посіб.] / В.В. Кавецький, І.В. Причепка, Л.О. Нікіфорова – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 136 с.
2. Михман Д. «Катастрофа» с точки зрения историков: проблемы концептуализации, периодизации и интерпретации / Д. Михман // Историография катастрофы: еврейский взгляд. – Днепропетровск, 2015. – С. 21–56.
3. Науменко І. Конкурентоспроможність економіки та конкурентна політика України в контексті європейської інтеграції / І. Науменко // Європейська інтеграція та Україна. – К. : Макрос, 2012. – С. 90–107.
4. Лесько О.Й., Причепка І.В. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку промислових підприємств за сучасних умов / О.Й. Лесько, І.В. Причепка // Вісник ВПІ. – 2016. – № 1. – С. 44–48.
5. Прокопюк А. Структурні трансформації економіки регіонів в умовах євроінтеграції: досвід Польщі та перспективи його використання в Україні / А. Прокопюк. – Львів : Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України, 2016. – С. 304–307.